

Advies over het ontwerp van bekrachtigingsdecreet en ontwerp van uitvoeringsbesluit over integrale jeugdhulp

1 Situering

Het ontwerp van decreet dat ter advisering voorligt, bekrachtigt het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 betreffende de integrale jeugdhulp. Het decreet van 19 juli 2002 betreffende de integrale jeugdhulp ⁽¹⁾ bepaalt dat de Vlaamse regering bij de experimentele invoering van integrale jeugdhulp in pilootregio's kan afwijken van bepaalde decreten ⁽²⁾ die in verschillende sectoren het hulpaanbod aan minderjarigen of minderjarigen en hun leefomgeving regelen. Eén van die decreten is het decreet van 1 december 1998 betreffende de Centra voor Leerlingenbegeleiding. Indien de regering in het uitvoeringsbesluit over de experimentele implementatie van de integrale jeugdhulp in pilootregio's bepalingen inschrijft die afwijken van de decreten opgesomd in het decreet van 13 december 2002, dan moet zij deze besluiten binnen de 2 maanden ter bekrachtiging voorleggen aan het Vlaams Parlement. Het uitvoeringsbesluit ⁽³⁾ over de pilootregio's wijkt af van enkele sectorale decreten ⁽⁴⁾. Het behoeft dus een bekrachtiging.

De Vlaamse Onderwijsraad bracht op 18 september 2001 een advies ⁽⁵⁾ uit over het ontwerp van decreet over de integrale jeugdhulp. In dit advies toetst de raad de bepalingen uit het uitvoeringsbesluit aan de krachtlijnen van zijn advies van 18 september 2001.

De algemene raad keurde dit advies unaniem goed: elf leden stemden voor, 11 leden onthielden zich.

2 De geïntegreerde aanpak

In zijn eerste advies over integrale jeugdhulp, onderschrijft de Vlor de idee van een continuüm integrale jeugdhulp. Een continuüm integrale jeugdhulp veronderstelt, en dat blijkt ook uit de grote lijnen van het uitvoeringsbesluit, een optimale afstemming van de hulp vanuit de verschillende sectoren, het registratiesysteem inbegrepen. Intussen werkt de CLB-sector aan een eigen registratiesysteem. De Vlor wijst op de nood aan synergie tussen beide registratiesystemen. Indien dit zou aanleiding geven tot meeruitgaven, dan moet de minister van Welzijn daaraan tegemoet komen.

¹ Decreet van 19 juli 2002 betreffende integrale jeugdhulp (B.S. 27.08.2002), Art. 14

² Decreet van 19 juli 2002 betreffende integrale jeugdhulp (B.S. 27.08.2002), Art. 5

³ Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002, Art. 45 en 46

⁴ De decreten over bijzondere Jeugdbijstand en over het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van personen met een Handicap.

⁵ Advies betreffende een ontwerp van decreet over de integrale Jeugdhulp, Algemene Raad, 18 september 2001, AR/ASE/ADV/001

3 Eigenheid van de CLB's

Het advies over het decreet over de integrale jeugdhulp stelt uitdrukkelijk dat integrale jeugdhulp de begeleidingsdomeinen niet kan veranderen die het decreet ⁽⁶⁾ aan de CLB's toewijst. Strikt juridisch wijzigt het uitvoeringsbesluit dat nu voorligt, niets aan dat decreet. De Vlor vindt dit een goede zaak.

Toch geeft het besluit aanleiding tot enige bezorgdheid van de Vlor over de eigenheid van de aanpak en over de autonomie van de centra voor leerlingenbegeleiding. Zo bepaalt het besluit bijvoorbeeld ⁽⁷⁾ de minimale voorwaarden waaraan de diagnostiek moet voldoen en machtigt het de ministers om 'nadere regels' te bepalen over de inhoud van de diagnostiek. Leerlingen kunnen alleen onrechtstreeks toegankelijke hulp krijgen als deze diagnostische voorwaarden vervuld zijn. Deze voorwaarde kan voor gevolg hebben dat de centra hun diagnostiek gaan richten op de regels van de integrale jeugdzorg. Zo kan in de feiten de integrale jeugdzorg de eigen, autonome en in de eerste plaats onderwijsgerichte aanpak van de centra hypothekeren.

4 Relatie met de school

De Vlor constateert in zijn eerste advies ⁽⁸⁾ de afwezigheid van de school op het continuüm van de integrale jeugdhulp. Naar aanleiding van het voorliggend uitvoeringsbesluit wijst de Vlor opnieuw op de betrokkenheid van de school. Scholen beschouwen leerlingenbegeleiding steeds meer als een essentieel deel van hun onderwijsopdracht. Het beleid ondersteunt uitdrukkelijk deze opvatting. Het meest recente voorbeeld daarvan is het decreet gelijke onderwijskansen I.

De school heeft een rol bij de preventie van problemen en een signaalfunctie. In deze context en zonder bijkomende middelen moet zij zich daartoe beperken. Maar het aantal en de complexiteit van de hulpvragen nemen toe.

Een continuüm van integrale jeugdhulp kan een middel zijn om de hulpvrager veel vlugger te leiden naar de meest geschikte rechtstreeks toegankelijke of onrechtstreeks toegankelijke hulp. En om de onrechtstreeks toegankelijke hulp te reserveren voor wie ze echt nodig heeft.

De Vlor vraagt om bij de experimentele implementatie in de pilootregio's aandachtig te bekijken of deze aanpak geen onverwachte neveneffecten heeft. De selectievere toewijzing van onrechtstreeks toegankelijke hulp mag niet voor gevolg hebben dat de rechtstreeks toegankelijke hulpverlening, waaronder de centra voor leerlingenbegeleiding, nog meer en nog complexere hulpvragen moet beantwoorden. Als dat gebeurt, is het gevaar niet denkbeeldig dat scholen met sommige hulpvragen niet meer terecht kunnen bij de centra voor leerlingenbegeleiding, dat de preventieve aanpak die eigen is aan de leerlingenbegeleiding op school in het gedrang komt en dat zij voor de ondersteuning van hun preventieve werking niet meer kunnen rekenen op de centra voor leerlingenbegeleiding.

Om die reden denkt de Vlor dat naar aanleiding van de implementatie van de integrale jeugdhulp in de pilootregio's nood is aan een permanente dialoog tussen scholen en centra

⁶ Decreet van 1 december 1998 betreffende de Centra voor Leerlingenbegeleiding

⁷ Art. 16, 17 en 20

⁸ Advies betreffende een ontwerp van decreet over de integrale Jeugdhulp, Algemene Raad, 18 september 2001, AR/ASE/ADV/001

voor leerlingenbegeleiding.

5 Middelen

In zijn eerste advies vroeg de Vlor bijkomende omkadering voor de centra voor leerlingenbegeleiding indien de implementatie van de integrale jeugdhulp een bijkomende taakbelasting voor gevolg zou hebben voor de centra voor leerlingenbegeleiding. Bij uitbreiding kan het niet dat de centra in de pilootregio's inkomsten zouden moeten derven voor opdrachten die zij blijven vervullen. Op basis van voorliggend besluit is het niet duidelijk of de vergoedingen die centra nu krijgen voor opdrachten vanuit het Vlaams Fonds voor de sociale Integratie van Personen met een Handicap, behouden blijven.

Jacques Perquy
administrateur-generaal

Louis Van Beneden
voorzitter